

Międzynarodowa konferencja o drogach i przyrodzie

W dniach 13-15 września br. odbyła się w Poznaniu konferencja poświęcona oddziaływaniu infrastruktury transportowej na przestrzeń przyrodniczą. Była to pierwsza na tak dużą skalę tego typu konferencja w Polsce.

Podczas jej trwania przedstawiono i omówiono głównie wyniki badań oraz rozwiązania techniczne, które zmniejszają negatywny wpływ istniejącej i planowanej sieci transportowej na dziką faunę. Konferencję zorganizowano dzięki współpracy Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Polskich Linii Kolejowych PKP S.A., Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu oraz Akademii Rolniczej w Krakowie. Wzięli w niej udział przedstawiciele 14 krajów, w tym także spoza Europy. W sumie konferencja zgromadziła ponad stu uczestników, głównie naukowców, przyrodników, planistów i projektantów, przedstawiciele administracji publicznej, drogowej i kolejowej oraz członków pozarządowych organizacji ekologicznych. Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, jako jedyny NGO's, przedstawiła swoje stanowisko wobec wpływu wywieranego przez drogi szybkiego ruchu na dziką przyrodę. Przedstawiliśmy wyniki monitoringu dróg ekspresowych i autostrad, uzyskane w ramach prowadzonego obecnie polsko-słowackiego projektu „Ochrona korytarzy ekologicznych (migracyjnych) jako kluczowy element ochrony bioróżnorodności w Karpatach”. Projekt przedstawiony został w formie referatu na sesji plenarnej w ostatnim dniu konferencji.

W trakcie trwania konferencji zaprezentowano doświadczenia większości krajów europejskich. Była możliwość zapoznania się z różnymi metodami minimalizacji negatywnego oddziaływania dróg i kolei na przyrodę oraz z możliwościami działań ochronnych i kompensacyjnych, z podaniem konkretnych przykładów i oceną ich skuteczności. Podczas prelekcji oraz dyskusji pojawiły się m.in. takie zagadnienia, jak tworzenie bariery ekologicznej przez sieć drogową; śmiertelność zwierząt na drogach oraz fragmentacja siedlisk; oceny oddziaływania na środowisko; łagodzenie i kompensacja wpływu dróg; funkcjonowanie i ochrona korytarzy ekologicznych oraz zasady lokalizacji, budowy i utrzymania przejść dla zwierząt. Wszystkie te zagadnienia znajdują się w publikacji pokonferencyjnej, która ma się ukazać w połowie grudnia.

Drugiego dnia konferencji zorganizowano wyjazd terenowy, dotyczący ochrony fauny wzdłuż autostrady A2 i drogi krajowej nr 5. Uczestnikom wyjazdu pokazano szereg różnego typu przejść dla zwierząt. Niestety, jak się okazało na miejscu - dzięki komentarzom ekspertów - wybudowane przejścia posiadają wiele błędów konstrukcyjnych, dlatego ich funkcjonalność stoi pod znakiem zapytania. Jest bardzo prawdopodobne, że zwierzęta nie będą korzystały z tych przejść a poniesione koszty nie przyczynią się ani do polepszenia bezpieczeństwa na drogach, ani do zachowania ciągłości korytarzy migracyjnych na tym obszarze. Żeby uniknąć w przyszłości tego typu błędów, wskazana jest już na wczesnym etapie planowania przejść wszechstronna współpraca między planistami, projektantami a organizacjami ekologicznymi.

Pierwsza w Polsce konferencja poświęcona oddziaływaniu dróg na przestrzeń przyrodniczą zorganizowana była w roku 1998 przez Akademię Rolniczą w Krakowie. Od tego czasu ma w kraju miejsce intensywny rozwój infrastruktury transportowej, co niesie ze sobą szereg istotnych zagrożeń dla przyrody, np. fragmentację siedlisk cennych przyrodniczo, prowadzącą w rezultacie do utraty różnorodności biologicznej w skali całej Europy. Obecnie powinna zostać opracowana szeroka strategia ochrony korytarzy dla dziko żyjących zwierząt, w oparciu o doświadczenia wielu krajów. Zakończona konferencja stworzyła ku temu możliwość poprzez wszechstronną wymianę poglądów, wyników badań i praktyk.

Diana Pałka